

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijače velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje do četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 25—26 poleg gledališča v „zvezdi“. Opravništvo, na katero naj se blagovoljlo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Spomini.

Iz slovenskega Štajerja [Izv. dop.]

Čudimo se, kako počasno in leno se proti Fricu Brandstetterju od strani državnega pravdnštva postopa. Skoraj bi mislili, da še nemamo novega kazenskega postopnika, kateremu je vendar glavno načelo hitrost postopanja.

Nezaslišano je, da moža pod tacimi okoliščinami pol leta v zaporu imajo in da hočeji svojo zamudo olepšati, s pomočjo reklamoželnega zastopnika Holzingerja po cellem svetu raztrobijjo, da je stvar tako zamedena, da bode k izpeljavi posebne porotniške sesije treba.

To je popolnem smešno. Brandstetter je sam obstal, da je menjice ponarejeval in ne vemo čemu bi k takšnej porotniškej obravnavi več od jednega dneva potrebovali, k večemu ako bi Fricetu hoteli priliko dati, marsikatero stvar razjasniti, katero še zdaj popolem tmina pokriva.

Ali se bode kaj govorilo o posameznih točkah pogodbe, ki jo je Fric z erarom sklenil?

Pa tudi drugo stvar so gospodje prezrli, ako lih bi morale predpostavljene sodnije to bolje na tanko pregledavati.

Brandstetter je namreč na neko polico za zavarovanje življenja, ki jo je Brandstetterjeva pokojna žena svojim otrokom v jednacijah delih zapustila, svoto od 18.000 gld. vzdignil in to svoto tudi kakor sam pripozna, napravil. To je za okrožno sodnijo celjsko, katerej nadzorovalstvo pristoji, sitna stvar in to tem več, ker bi morala ta mladoletnej detci spadajoč kapital v sodnijsko shrambo prevzeti.

Kot koriozum omenjamo, da je okrožna sodnija malo dnij, predno je bil Brandstetter

v zapor dejan, njemu pri kazni od 5 do 10 fl. nalagala, račun o zapuščini položiti.

Državno pravdnštvo je tudi po svojej dolžnosti preiskavo proti Fricu B. zaradi onezvestenja ovih 18.000 fl. predlagalo, ker je Fric sam pripoznal, da je ta penaz za se potrosil. Pa kako bi bilo mogoče, da bi okrožna sodnija bila pripustila, da se je s tem penazom kaj zgodilo bilo, kar bi se zgoditi ne smelo, dokler imamo še postavlo, da so sodniški uradniki tudi odgovorni za svojo ravnanje.

Zoperstavljaljo so se, zaradi tega predpreiskavo vpeljati in Brandstetterju se je naložilo se izpričati kam da je ovih 18.000 fl. spravil, akoravno je B. poprej sam pripoznal, da je je bil sam za se napravil.

Kakor je znano, nij Fric tako zanikern in on je v veliko zadostenje okrožne sodnije natanko dokazal, da je ovih 18.000 fl. za zapuščino po svojej ženi Rozi B. porabil.

Okrožna sodnija je dala potem Fricetu absolutorium in absolvirala je sama sebe.

Nij nam znano, ali je višja sodnija, pri kateri so dotični akti isto tako kakor pri višjemu državnemu pravdnštvu dosta dolgo časa ležali, to ljubav Friceta proti okrožni sodniji in protiljubav zadnje opazila — nam tukaj v spodnjem Štajeru se to kaj čudno zdi!

Pri tej priliki naj še neke velike previdnosti omenimo, ki jo je „sloviti“ mož s tem dokazal, da je željo izrekel, naj bi se bila preiskava proti B. gledé krive in gledé goljufije ločila.

Ne bilo bi to smešnejše, kot ako bi se nasvetovalo, v preiskavi zaradi uboja, da se ima proti ubojniku gledé neprevidnega streljanja posebno postopati.

Mi to samo zaradi tega omenimo, da občinstvo na te okoliščine pred porotniško ob-

ravnavo opozorimo, in da dokažemo, da bi se bilo uže poprej lahko ostreje in energičneje postopalo, — ako bi se bilo hotelo.

Pri tem mi na misel pridejo v bizantičnem stilu pisane adrese na predsednika višje sodnije, ki so se temu gospodu pri praznovanju njegovega četrdesetletnega službovanja pošiljale.

Z zadostenjem smemo reči, da, kolikor je nam znano, nobeden predsednik višje sodnije nij bil tako malo priljubljen kakor gosp. Waser. Njegovo obnašanje, njegova avtokratičnost sti tem očividnejši, tem on po šegi despotov posamezne osebe protežira.

Nam se vidi, kot da bi g. Waser sam sprevideti moral, če ovacije hladnokrvno pregleda, da se je njemu le pohlevno prilizovanje v devotnih adresah bližalo; zakaj bi se tudi njemu za komaj dveletno službovanje kot predsedniku višje sodnije, o čemer chamaeleonskem predživljenji so časniki, — mej temi i „Tagespost“ — komaj vtihnili, bile adrese pošiljale, ki se njegovim priljubljenim prednikom nijso pošiljale?

Pri višjih in najvišjih krogih se je njegovo četrdesetletno službovanje popolnem prezrlo, še pri vsacemu portirju se za tako dolgo službovanje kakšen križec podeli.

Skoraj bi mislili, da so učitelji vseh ovacij — njegovi podložni — hoteli njemu to situvacijo razjasniti.

Pri spisavanji vseh adres, ki so si v jednakosti sloga in misel popolnem podobne, se je pri njegovem življenjepisu jedina jasneja stran celega njegovega življenja — njegova „Massregelung“ — popolnem prezrla in ako lih smo mi politični nasprotniki g. Waserja, vendar samo v poprejšnjem njegovem postopanju nekaj značajnega in moškega najdemo.

Mi tu očitno izrazujemo, da takošno po-

Listek.

Hegerjeva slavnost.

V Polički (na Češkem) 14. maja. [Izv. dop.]

(Piše Anton Bezenšek.)

„Slovan povsod brate ima!“

(Dalje.)

V našem društvu bilo je tudi nekoliko Čehov iz „družne Morave.“ Ko smo okolu jedne ure po polu dne prekoračili mejo ter se pripeljali na moravska tla, vzkipele je onim Moravanom, kakor lastavicam, kadar se povračajo iz tujine v domače kraje, neke svete radosti narodna kri in navdušena pesen „Morava Morava!“ zadonela jim je iz grla, a ostali Čehi združili so z njimi svoje glase, tako da je bilo veselje slušati. Jaz sem z njimi čutil, kajti znam iz izkustva kako sladka čutila navdajajo srce vsacega domoljubnega človeka, kadar iz tujih krajev prispé v zemljo domačo; videl sem uže

v duhu, kako bodem jaz, kadar me zopet v brzem teku pripeljejo vozovi južne železnice do meje svoje drage domovine, samega veselja vskočil iz klopi, odkril svojo glavo in vskliknil s pesnikom „Lepa naša domovina!“ —

Ko smo dospeli na kolodvor v Svitavi pričakajo nas tam članovi slavnostnega odbora iz Poličke, mej njimi posebno napominjem predsednika g. ravnatelja mestjanskih šol v Polički Vinc. Podhajskega. S tem jako prijaznim gospodom, koji je boravil dalje časa v Zagrebu ob času pedagogične razstave l. 1871 in je dosta hrvaščine govoril, a razumel vse, sem se posebno čisto in dobro zabavljaj. Jako so ga zanimala novosti iz Hrvatske in Slovenske in dobro se je spominjal tovarišev in prijateljev zagrebaških iz one dobe. Veselilo ga je, ker sem mu o vsem, kar ga je iz jugoslav. krajev interesovalo, mogel natanko pripovedati. Meščani poličkanski poslali so nam nasproti do Svitavskega kolodvora mnogo ko-

čij in vozov, v kojih smo se onda po dva in dva do Poličke vozili. — Pri tej priložnosti mi je omeniti, da se je z dunajskim vlakom malo pozneje pripeljal do Svitave prof. višje trgovske akademije g. Engelhard kot zastopnik „centr. društva stenografov avstr. cesarstva.“ Njega sprejemši oddrdrali smo po velikej cesti proti Polički. Iz lepega dne nastalo je deževno vreme in bali smo se, da nam ta neugodnost celo slavnost pokvari, kar se pa nikakor nij zgodilo. Deževalo je sicer celi večer, in okoli 8. ure ponoči je začelo celo snežiti, tako da je sneg precej pobelil, a drugi dan nij bilo o snegu ne sluha ne duha, nego prijetno solnce nam je svetilo z jasnega neba. Pri takih okoliščinah se ve da sprejem v mestu samem nij mogel biti tako sijajen, kakor bi bil ob lepem vremenu, a vendar je bil jako lep. — Ko smo se pripeljali na grič, iz katerega se nam je odprl razgled na ta dan tako slavno Poličko, zadonelo nam je kot pozdrav streljanje topov

nižno gratuliranje samo za birokratično nespo-
dobnost smatramo in čudimo se, da sodnijski
uradniki na svojo neodvisnost bolje ne
pazijo in da to ne zgubijo, takšne prilike po-
polnem ne prezira.

Waserjevo obnašanje proti uradnikom bode
posebno naše slovenske sinove zadržavalo, v
državno službo stopiti, kar je velika škoda.

Javna državna služba močno pod tem
obnašanjem trpi in s tem, da mi to opomnimo
smo tudi v stanu, postopanje gospoda pred-
sednika višje sodnije natančneje razsvetliti in
nadejamo se, da naš glas merodajni krogi po-
polnem prezrli ne bodo.

Uže začetkom smo omenili, da gospod
Waser nekatere uradnike na škodo družih
protežira.

To velja posebno od familije S., ki se je
zdaj iz P. v C. preselila.

G. Waser je kljub temu, da pri nas v
spodnjem Štajerju adjunktov pomanjkuje, da
je več služeb izpraznenih, vendar le necega
sorodnika ove obitelji v nemški Gradec pre-
stavil, in nam tako slovenskega jezika popol-
nem zmožnega uradnika odtegnil in se s tem
tudi svojemu načelu, da nikoga iz spodnjega
Štajerja v Gradec ne prestavi, izneveril.

Dozdaj še nobeden Slovenec nij dosegel,
da bi bil v Gradec prestavljen!

Pa čujmo dalje.

Glava cele omenjene ubitelji S. — to je
gospa pl. S. — je uže večkrat gosp. Wa-
serja silila, da bi on omogočil, da se cela fa-
milijsa S. in naravno tudi njeni zet P., ki je
pristav v P. iz P. v C. preseli.

Zaželena prilika se je naglo našla, ker
je pri drž. pravdnistvu v Celji mesto bilo iz-
prazneno, ki bi se moralo provizorično iz-
polniti.

Predno je še gosp. Waser po službe-
nem potu bil kaj zaključil, je uže pisal gospej
S. ali bi ne bil njen zet pripravljen, v Celje
k državnemu pravdnistvu iti, kar se je tudi
bilo od strani gospe S. se ve da sprejelo.

Še le potem je g. Waser svoj ukaz raz-
glasil in on je sam na svoje ušesa moral od
necega znanca iz P. čuti, da se tam povsodi
ve, da bode omenjeni zet v Celje prestavljen
in da je to govorico gospa S. razstrosila.

Ta čin predsednikov razžalil je vse ad-
junkte okrožne sodnije v svojih pravicah, ker
k državnemu pravdnistvu se le stareji ad-
junkt pokličejo, ki so v svojih službah po-
polnem brez madeža službovali.

Pa v malokaterih službah se je samovolja
tako naglo sama kaznovala, kakor tukaj.

Adjunkt P. zapustil je pri okrajnej sod-
nji v P. kazenske stvari v takem neredu, da
je joj in pravilo se je v groznih rečeh. Pustil
je obdolžene, ki so svoje pregrehe priznali,
po 4 — 5 mesecev sedeti, več aktov je raz-
trosil in govori se, da je celo več aktov po-
polnem izgubljenih.

Razkril je te stvari iz C. v P. prestav-
ljeni g. Schw., pa moral je za to tudi naglo
kazenski referat popustiti in civilni referat
prevzeti.

Gosp. P. je bil v kratkem v P., da iz-
gubljene akte poišče, dali so mu v Celji nalašč
zato odpust; pa kako je stvar izpala, o tem
naj molčim.

Faktum je, da so v C. na glavnem trgu
akte ptujske c. kr. sodnije našli; akti so
mestnemu magistratu v C. odrajtani in odtod
sodnji v P. poslani bili.

Brž ko ne, je neizvedena kuharica gospe
S., ki je svoje dni okraj. sodnije predsedovala,
akte iz korbice izgubila.

Proti temu ljubljencu g. Waserja bi se
morala disciplinarna preiskava vpeljati pa imajo
ga še zmirom za sposobnega, da pri državnem
pravdnistvu uraduje; kakšnega drugega bi uže
davno bili odstranili.

Za to pa ta gospod na mesec razen svoje
plače 60 gld. kot: diätenpauschale — dobiva
in njegov namestnik v P. isto tako 50 gl. na
mesec tako, da se iz državnega zaklada za
tako vredno zastopanje državnih interes in
javne službe na mesec 110 gld. izplača, s tem
ko bi bilo naravno, da se nikakor ne brez-
madežni adjunkt P. v P. popusti in se kateri ad-
junkt v Celje k državnemu pravdnistvu pokliče.

Se ve, po takem bi ne bila država
primorana na mesec 110 gld. na nezagovorljivi,
način več izplačevati; familija S. bi se ne bila
na erarične stroške v Celje preselila in ku-
harica bi morebiti ne imela dovolj papirja za
svojo korbico.

Mi ne vemo, kaj gospod Waser in višji
državni pravdnik o tem mislita, kako da bosta
to zagovarjala; mi še tudi zdaj molčimo o
disciplinarni preiskavi proti adjunkt P.
akoravno je nam to vse znano; pa nadejamo
se od resnosti višjih oblastnij, da bodo
to vprašanje vestno rešili, kajti to vprašanje
je v jako ozkej dotiki s častjo celjskega
državnega pravdnistva in mi bomo celo stvar
natanko opazovali. Pravica in postava nad vse!

Franc Petovec.

Turški sultan zadavljen.

Carigradski Turki, ti prijatelji naših
Nemcev nemškutarjev, so svojega vla-
darja sultana zadavili in novega postavili
si Murada. Zadavljen biti, sedaj v letu 1876,
to je grda smrt! Ali morejo drugi vladarji še
v kakej zvezi ostati s tacim glavarjem, ki je
dal svojega prednika zadaviti, da je sam
prestol zasedel? Ali se more še narod v
Evropi trpeti, ki mirno pusti svojega starega
vladarja zadaviti pa se novega veseli? Z
grozo vsi odgovarjamo ne.

Da so Turki starega sultana zadavili po-
ročajo včerajšnje novine in uže predno se je
to poročilo kot istina, uže takoj od kraja, ko
je prišla vest, da je „odstavljen“, sodil
je vsak, da so ga morali na tak način od-
straniti. To je baš turška šega. Turkoljubi
Nemci in drugi jednaki patroni bodo izkušali
sigurno umor tajiti ali kdo jim more verovati.

S tem groznim dogodkom se cel položaj
v orijentu izpremeni. Vsi dogovori v Ber-
linu so popolnem uničeni. Nihče ne ve kaj
bo zdaj. Nemški ustavoverci in nemškutarji
v „N. Fr. Pr.“ imajo svoje veselje upajoči, da
bode novi sultan še Turčijo rešil. A varali se
bodo. S tacimi sredstvi se države iz pogube ne
otmó. Rusija ima sedaj prosto roko. Več
o vsem tem grozodejstvu in njegovih vseh
bomo mogli govoriti kadar dojdó dopolnilna
poročila. Dosedaj je vse še premalo raz-
jasnjeno.

Hercegovinci so veliko delo storili, sultana
so vrgli, kaj bi mogli stoprav združeni Srbi
in Jugoslovani v Turčiji dovršiti.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 1. junja.

V *delegacijah* je bilo veliko govor-
jenja, a nič vspeha, — vse so tako sprejeli
kakor je vlada hotela, vse velikanske svote
dovolili. Tu, kakor povsod pri nemških usta-
vovercih: veliko krika pa malo volne.

Praški kardinal Schwarzenberg je Rie-
gra v stanovanji obiskal in izrekel svoj so-
čut ob izgubi Palackega, kateri, čeravno nij
bil katolik, vendar katoliški cerkvi nikdar nij
bil sovražen. Lepo dejanje to od kardinala.

Na *Ogerskem* bode zopet uvedena
postava proti jemanju prevélicih obresti na
posojila ali proti oderuhovstvu. Pravosodni mi-
nister Perczel je zadnji ponedeljek tako po-
stavo zbornici predložil.

Vnanje države.

Iz *Srbije* se poroča, da je ruski ge-
neral Černajev pregledal srbsko vojsko in vse

in bližajoči se mestu videli smo na vseh stra-
neh zastave vihrati in slavolok pri vhodu po-
stavljen staval nam je pred oči besede: „Vi-
támo Vas!“ t. j. dobro došli! Skozi ulice
koder smo se vozili vihrale so pri vsakej hiši
zastave in kinčali jih razni napisi v češkem
jeziku deloma z navadnimi pismenkami, deloma
stenografovani. Mej njimi so se posebno ope-
tovali napisi: „Slava památce Hegrove!“ „Na
zdar vede a umeni.“ „Vzdelanost blaho ná-
roda.“ „Veneč matky Slávie také náš Heger
kvetem ozdobil.“ (Stenogr.)

Pred mestno hišo stoječo v centru mesta
obstali so vozovi in tam je vsakdo izmeje nas
gostov dobil od tamošnjega odbora „listek
ubytovací“. Jaz sem dobil stanovanje pri g.
učitelju mestj. šole J. Jerabek-u, kder sem bil
priateljsko sprejet in odlično pogostovan skozi
oba dni mojega tamošnjega bivanja. Tako pri-
jaznih, dobrih i blazih ljudij, kakor sta gosp.

Jerabek i njegova ljubezniva mil. gospoja še
nijsem na svojem potovanji našel. Spomin
na nju, mi bode torej v celem življenji mil i
drag! Zajedno mi je omeniti, da je imenovan
gospod večš stenograf i učitelj stenografije na
tamošnjih šolah.

Ob 7. uri zvečer počela je gledališčna
predstava v mestnem „divadlu“, igrana od on-
dotnih prostovoljnih predstavljajcev i pred-
stavljajic. Igrala se je vesela igra „Z doby
kotillonuv“ od E. Bozdecha prav dobro.
Gosti smo bili v ložah nameščeni, na zatvor-
nih stolicah je bil posebno krasni spol poličkan-
ski mnogobrojno zastopan. Gledališče je dosta
lepo i veliko za takošno mesto, ki broji do
5000 stanovnikov. Ta večer je bilo posebno
lepo okinčano i napolnjeno z jako odličnim
občinstvom. Godba svirala je narodne komade.

Po predstavi iznenadilo je goste novo
oslanjénje. Ko smo namreč stopili iz gleda-

lišča, odprl se nam je pogled po krasno raz-
svitljenem mestu. Nij bilo hiše, od najimenit-
neje do najnižje, kder ne bi gorelo na oknih
na ulice po več sveč; šli smo z godbo sprem-
ljani po glavnih ulicah, šli potem posamezni
v postranske ulice, a nikder nijsmo našli ne-
razsvitljenega okna. Baš v tem smo videli
jasni dokaz, da se slavnost Hegerjeva po celem
mestu vseobče slavi.

Potem smo se podali udeležniki slavnosti
k družnej večernej zabavi v „strelnico“, da bi
se mej soboj i z meščani, od katerih so bili
vsi odličnej zastopani, upoznali. V resnici je
bila ta zabava jako prijetna. Domači so se
radovali, videči toliki broj z daleka i bliza
došlih gostov, koji so prišli oslavit nesmrtnega
njhovega rojaka, a mi, ker smo bili v društvu
tako prijaznih, narodnih i za napredek navdu-
šenih gospodov. Začele so se napitnice. Naj-
prvo je načelnik mesta pozdravil goste z dobro-

druge vojne stvari, ter knezu rekel, da je Srbija popolnoma za vojno pripravljena in naj se brž začne. — Iz Rusije dohajajo novi oficirji.

Iz Turčije glavno vest na drugem mestu prinašamo. — „Köln. Ztg.“ ima poročilo, da sta bila na čelu onih, ki so sultana vrgli veliki vezir Mehmed in pa Midhad-paša. Novi sultan, pravijo, je obljubil sklicati veljake turške države v nekov stalni parlament, odpraviti serail, in samo pet milijonov za sebe potrositi. Govori se, da bodo denar, ki ga je bil prejšnji sultan za se nakopičil za vojsko porabili.

V Italiji se otroci zemljepisja uče iz knjig v katerih je zaznamovano, da Dalmacija, Istra, južno Tirolsko in Trst — spadajo pod združeno Italijansko kraljestvo. Italijanski časniki v svojem narodu vedno bude nado, da bodo ti kraji še jedenkrat Avstriji vzeti in k Italiji priključeni. In Avstrija gleda in vidi to, pa še vendar odriva slovanski, sebi zvesti element v svojem Primorju.

Na Francoskem so dve vprašanji na dnevnem redu razgovora: izprememba postave o javnem višjem uku in municipalna postava. Prva je denes na vrsti in bode sprejet Waddingtonov popravek, vsled katerega imajo le državne višje šole pravico doktorske grade podeljivati. Škofje se močno upirajo temu, zato so vložili peticijo pri senatu. Oni hote, da bi tudi cerkvene šole ono pravico imele.

Dopisi.

Iz Trsta 31. maja [Izv. dopis.] Magistrat nam okoličanom preti s kaznijo 25 gl., ter jemlje v obrambo neki reskript c. k. namestnije, v katerem je baje rečeno, da mora vsako društvo svojo statistiko predložiti, ako ne se mora kazni plačati. Mi to tudi radi verjamemo, ali slavni magistrat naj zna, da se politično društvo „Edinost“, ako je italijanske pozive odbilo, nikdar nij protivilo postavam, temveč ono je zato ustanovljeno, da brani slovensko pravico in terja, da se stvari, ki se slovenskega naroda v Trstu in v okolici tikajo, postavno vršijo. Nadalje naj ne misli lahonški magistrat, da so zdaj še oni časi, ko je neveden kmet s klobukom v roci v strahu taval po vaših pisarnicah; zdaj je doba napredka, o katerem ravno magistratovi organ „Il Tergestee“ vpije, in katerega podpira magistrat sam z novci, mej katerimi so tudi naši novci in krvavi žulji kmeta. Ta napredek pa bodi tudi naš, ne le italijanski. Upirajte se na magistratu kolikor hočete slovenščini, primorani bodete uradovati nam v slovenščini, vse za okolico prej ali slej! Zatiranje nas okoličanov bode tudi jenjati moralo. Pomisli naj ultralahonski magistrat, da je okolica in

došlico, onda sta prof. Engelhard i prof. dr. Zeibig napila spominu Hegerjevemu i češkemu narodu, kateri tako navdušeno slavi idejo prosvete, potem pisatelj teh vrstic, kot iz Zagreba prispeli urednik „Jugosl. Stenografa“ v slovenskem jeziku v zajemnosti slovanskej na polji prosvete i znanosti, katera napitnica je bila z veliko navdušenostjo i z živahnim odobravanjem sprejeta. H koncu so še napijali g. Vrtal moravskim stenografom na zdar, i gosp. ravnatelj Podhajski prvemu praškemu spolku stenografov Gabelsbergerskih itd.

Omeniti mi je na tem mestu, da so bili pri slavnosti zastopani tudi dijaki srednjih šol, i to iz Litomišlj. Imel sem tu priliko na vseh opazovati isto navdušenost za narod i slovanstvo pri teh mladih sokolovih, kakor jo opažam pri nekaterih slovenskih dijakih srednjih i višjih šol. Započel sem z njimi razgovor; govoril sem slovenski, a razumeli so me čisto dobro i rekli, da se jim

Trst slovanska zemlja, da je laški živelj tukaj le eksotično zeljišče, ki mu bode še slovansko podnebje in zemlja neugodna, ali celo uničevalna postala, ako se ne bode dostojno naravnih in postavnih mej držal.

Pretečeni teden videl sem na tukajšnjem kolodvoru pol vlaka pušek in patronov za Črnogoro izložiti v parnik. Čudno je, da so se stvari tako hitro predručile, kajti pred malo časom bilo je ostro prepovedano orožje in strelivo v Črnogoro izvaževati, zdaj pa to nij samo prosto, ampak še avstrijske puške so bile, ki sem jih videl. Morda je dobila Andassyjeva nota uže zopet kako iuknjo več? Meni se je reklo, da je tukaj zopet Rusija svojo besedo vložila in precej je bilo drugače.

Iz Ormuške okolice 26. maja.

[Izv. dop.] V novejših listih „Slov. Nar.“ čitamo dopise iz Šalovc, v katerih gospod dopisatelj govori o kojekakih zadevah, in mej temi tudi o šolskih. Stoj brate! To je kaj važnega. Nas le veseli, ka tudi v „Slov. Narodu“ čitamo mnogo o šoli. To je prav, šola nam mora biti na prvej skrbi, ker od nje nam zavisi prosveta mlajšega narastaja. Naši okoličani in Ormuški rodoljubi se tudi za šolo mnogo trudijo in nastojijo isto poboljšati in na častnejšo stopinjo povzdignoti, na kojej se ne bode sramovala družih sedaj uzornih šol. To prizadevanje je gotovo hvaljevredno in mora pri vsacem pravem šolskem prijatelji in napredujočem človeku le na odobrenje zadeti. Jaz moram obžalovati, da se to pri gospodu dopisatelju nij zgodilo. Gospod dopisatelj je omenil, da so Šalovčani proti temu, ka bi se zgornji Šalovci, ki so uže nekda k Humu pripadali, pa se odcepili in Središču priključili, zopet k Humu to je le k Humskejši šoli utelovali. Da je ta ideja, ki se še sicer nij izpolnila, zdrava in dobra, da tudi opravičena hočem s tem le dokazati. Šalovska detca imajo na Hum kacij 20 do 30 minut hoda, v Središče pa jedno uro in še več. Šalovska detca imajo na Hum bližji pot, kot frankovska, ki še sedaj Humsko šolo obiskujejo. Dalje, Šalovci si nepovsedivi del nekdanje Humske šole in župe in je podvzetje Šalovsko detco k Humskejši šoli pridejati tedaj tudi s tega razloga dovoljeno. Nadalje Humska šola nema ni polovice toliko vpisanih otrok, kakor središka in od teh le, obiskuje šolo samo dvadeset po trideset, nikakor pa po 200 otrok, kakor je gospod dopisatelj pisal. Kdor ne verjame naj se prepriča. Jaz

ta jezik posebno mili, naj samo dalje govorim oni bi neprestano radi slušali. Vstopil sem se v njih sredino, oni pa so napravili okolu mene tesni krog i počeli so se mej nami najživahnej razgovori i najlepša zabava. Jaz sem bil mej njimi, kakor sem v domovini mej našimi slov. dijaki. Navduševal sem jih mej družim tudi za slovansko stenografijo, pripovedoval jim o jugoslovanskih dijakih, povpraševal jih po odnošajih na njihovih gimnazijah, iz koje komparacije sledi, da imajo sicer češki dijaki marsikoj dobroto, katere naši ne uživajo, a mnogo je še ran, katere grené naše kakor njihovo življenje. — V poznej nočnej uri smo se po sklenenem prijateljstvu ločili, da se drugi dan zopet nekoje ure vidimo, — a potem gremo vsak na svojo stran, utrjeni v dobrih sklepih delati za ožjo i širjo našo slovansko domovino v celem življenji, ne videči se morda nikdar več na svetu!

(Dalje prih.)

imam argumentov dovolj, da Humska šola nikdar nij imela 200 otrok v sebi, tudi pod prejšnjim učiteljem. g. Kranjcem, ki je pri nas za uzornega učitelja slovel, in kateremu so tudi iz tujih občin starši detco na nauk pošiljali nij imela Humska šola veliko več nad sto in sto dvajset otrok. Sedaj je pa naša šola postala slaba, in starši ne pošiljajo radi otroke v šolo, velé saj se ne učijo ampak samo čas tratijo in tisti, ki jim je nauk otrok mar, pošiljajo otroke v Ormuško šolo, kjer se za radi boljših učiteljev več naučijo. Jaz poznam tri otroke, koji imajoči Humsko šolo pred nosom, radi hodijo jedno uro daleč v Ormuž. Tako je tudi z otroci družih k Humu pripadajočih občin, ki tudi raji tujo šolo obiskujejo. Humske, isto zatira. Kadar bode Humska šola zopet dobila tehtnega učitelja, po kojem se bode zopet zboljšala, ne bode treba vabiti ne naših pa tudi menj še Šalovskih otrok. Prišli bodo otroci sami radi, da se napijejo pri viru dobrega nauka. Gospod dopisatelj se je tudi izrazil proti povzdigi in razširjenju Ormuške šole na štiri-razredno. Zastonj mu je bila opomba, da nij nazadnjašk. Kdor na svetu, ki se je le malo z omiko odrskal in le malo smisla ima za napredek, bode povzdignol svoj glas proti takej reči? Dokler se mi dolga leta trudimo in mučimo kako in s kakimi sredstvi, da si Ormuško šolo razširimo ter smo skoro uže blizu cilja, dojde mož, ki zoper prevredno podvzetje glas podigne! Kar se pa tega tiče, da je naš okrajni šolski svet poslal Ormuškega učitelja na vinorejsko šolo, po mojej misli tudi nij bilo treba g. dopisniku po dovršenej stvari besedij tratiti, ker tukaj je, če igdaj-drugda, okrajni šolski svet koretno postopal. Da bi se le vsigdar tako zgodilo! Šolski svet je poslal učitelja pri kojem je za stvar največ zmožnostij našel, če bi bil ta učitelj od Miklavža, ali od Svetinji, Huma, Bolfanka, ali pa iz same Ričet-Meksike. To nij res, da Ormuškemu učitelju nij potrebno vinorejskega znanja, kakor gospod dopisatelj trdi. Ormuški učitelj podučuje ravno toliko še več otrok, ki iz goriških okrajev prihajajo, kakor pa Humski in Središki. Vsem učiteljem je treba občnega znanja, vsi naj bodo pridni in naj le gledajo na nauk mladežni. Kar se družih v Šalovskih dopisih omenjenih rečij tiče, se popolnem zlagam z g. dopisateljem.

Iz Zagreba 28. maja [Izv. dopis.]

Dovolite mi, g. urednik, da vam malo karakteriziram o bnašanje štajerskih Nemškutarjev v našem slovanskem Zagrebu. Te dni dojde v kolodvorsko restavracijo nemškutarsko človeče, baje nekda župan K—r. v M. na Spodnjem Štajerskem, kakor mi je prijatelj pravil, ter začne v „ferderbanean“ nemškejši „šprahi“ zabavljati slovenskemu rodoljubu iz K., omenivši mu, da s Kaplerjevo smrtjo je pokopana narodna slovenska stvar v Krškem okraji itd.

Jaz, dopisnik, sem sedel mirno v kotu restavracije, ter poslušal nezmisl nemčurskega napuhnjence a molčal sem, videč, da nij to človeče vredno, da bi pameten človek z njim kaj spregovoril. Oni rodoljub iz K. mu je ugovarjal njegove bedarije s pristavkom, da je nesramno, zabavljati mrtvemu slovenskemu rodoljubu in da je tudi on sin slovenske matere, a kaj mu odgovori vinjeni nemškutarski župan — čujte! „Ich bin gescheiter, als die Slobenen, denn ich bin preussisch-deutsch gesinnt“. Kaj hočete še več, taki so učenci vaših ljubljanskih kolovodjev nemškutarstva,

in vlada podpira to golazen, ki jej spodjeda korenike obstanka Avstrije, a nas Slovane na steno pritiska, ki bi, ako bi trebalo, dom in krv za Avstrijo dali.

Vi pa M. rodoljubi, ali vas ne obdaja rudečica, ko zveste tako surovo obnašanje vašega župana. Pazite, da v bodoče si izvolite moža poštenjaka, da vam bode čast delal potovaje po svetu, kajti časopisje vse na beli dan spravi in najde se še kaka pošena duša, da mu nij vse jedno, kaj in kako se govori o svojem slovenskem narodu.

Vaš dopisnik, g. urednik, je čakal v kotu pozabljen konec te „komedije“ a dočkal je, da se je oni nemškutar na zadnje zarad plačila z natakarnjem sprl. V svoji pruski „gezinungi“ si je baje mislil, da mu nij treba plačati vse „cehe“ in natakarn, videč, da drugači ne pride do plačila, vzame mu suknjo, a ko je hlacon prižvižgal, usmili se mu nemškutarska duša ter vrže za njim i nemškutarsko suknjo, rekši: za 10 grošev me ne bode konec, ter poslovi nemškutarskega župana s primernim poslovom: „geh zum Teufel, verfluchter H...“ In jaz sem pristavil: „preussisch gesinnter!“

Domače stvari.

— (Iz Iga) pri Ljubljani se nam piše: 31. maja imela bi biti pri nas birma. Farmacije izanski prizadeli so si vse, da bi tem sijajnejši sprejeli prvič svojega višjega pastirja. Uže prednji dan so v ta namen postavili mlaje in drevesa ob cesti, kjer je imel iti škof. Tudi trije slavoloki s primernimi napismi so se videli. 31. maja okolo 8. ure zbrala pa se je šolska mladina in pričakovala na koncu vasi škofa. Zbrala se je tudi čestita duhovščina in obilna množica ljudij. Ko se škof približa, začeli so možnarji pokati in priterkovanje zvonov naznanja dohod delitelja sv. birme. Ko se pripelje do čakajoče ga množice. stopi z voza, ter blagoslovi množico, potem začne se pomikati procesija mej veselim priterkovanjem in pokanjem možnarjev skozi lepo okinčano vas proti cerkvi, kjer ga je čakalo v cerkvi zbrano ljudstvo.

Poslano.

Sr. Wohlgeboren

Herrn k. k. Bezirkshauptmann Julius Seeder in Marburg.

Aus der „Tagespost“ vom 31. Mai habe ich gelesen, dass Conrad Seidl in die Klassenliste der Bezirksvertretung in Marburg in die Gruppe der Grossgrundbesitzer eingetragen ist.

Als Gläubiger des Conrad Seidl liegt mir sehr daran, zu erfahren, wo sich dieser Besitz befindet, da er in den Grundbüchern des k. k. Bez.-Gerichtes von Marburg nicht vorkommt.

Ich würde E. W. sehr verbunden sein, wenn Sie mir angeben, wo sich dieser Besitz befindet, weil ich gleich einige Tausend Gulden darauf sicherstellen lassen möchte.

Achtungsvoll

Ein Gläubiger des Conrad Seidl.

Opazujemo na inserat v današnji številki dobro znane firme **J. H. Luckmann v Lübecku**, katera se vsled reellne potrebe in posebne sreče v prodaji Hamburgskih srečk jako priporoča.

Dunajska borza 1. junija.

(Izvirno telegrafsko poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	65	45	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	68	30	..
1860 drž. posojilo	106	—	..
Akcije narodne banke	807	—	..
Kreditne akcije	133	80	..
London	121	25	..
Napol.	9	64	..
C. k. cekini	5	73	..
Srebro	103	—	..

Izdatelj in urednik Josip Jurčič.

Glücks-Offerte!

270. Hamburger Geld-Lotterie
geteilt mit einer
von der hohen Regierung
—

375,000 Reichsmark,
250,000 Reichsmark,
125,000 Reichsmark,
80,000 Reichsmark,
60,000 Reichsmark,
50,000 Reichsmark,
etc., etc.

Beliebigen Lotterien unter
Anfang der Glückseligkeit 43,400 Gewinne im
Betrag von
7 Millionen 771,800 Reichsmark

zur Einführung.
Gegen Einführung des Lotteries in München,
Lombard, pr. Lotterien, aber gegen Post-
nachnahme übersteht id. in der hohen Regierung
Beliebigen
Ganze Original-Lose à 6. W. 13.50
Halbe Original-Lose „ „ 1.75
Viertel-Original-Lose „ „ 0.90

ben geteilt, mit anderen nach allen Ge-
setzen unter Einführung der amtlichen Gewinn-
bescheinigung, welche die amtlichen Gewinn-
kommissionen erhalten, die amtliche Gewinn-
liste, nach der die Gewinn-Vertheilung so-
fort nach der Lotterie, die Gewinn-Vertheilung
für die erste Gewinn-Vertheilung ertheilt wird,
jedenfalls aber vor dem

J. H. LUCKMANN,

Staats-Effekten-Handlung,
Lübeck.

30. Verkauft werden 300,000 Lotterien, die in München
unter dem Namen „Glückseligkeit“ verkauft
werden, in der hohen Regierung, aber gegen Post-
nachnahme
36,000 Mark auf No. 4528 1/2
und in der hohen Regierung, aber gegen Post-
nachnahme
252,000 Mark auf No. 25641 1/4.

30. maja:
Pri slovu: Rož iz Hrastnika.
Garzaroli iz Senožec. — Hodevar iz
Kislega.
Pri Mahli: Faclner iz Dunaja.
Vogl iz Trsta. — Davis iz Marijela.
— Richter iz Dravljani. — Ovan iz
Radovljice. — Pleban iz Podgora.
Pri Zamorci: Grajec iz Dunaja.
Kotnik iz Gorenjskega.

V Schirnel-oven
historičnem muzeju
na sejnem trgu.
prodaje se več različnih stvarev za knjižn.,
ki pojejo, in jedla opica, kakor tudi lep in velik
Bernhardinisti per. (165)
Dramatična šola,
katero je ustanovilo „dramatično društvo“ v

Ljubljani, se prične 1. junija t. l.
Poduk v deklamaciji, mimiki, petju in v
družini k dramatični spajočih predmetih bode
brezplačen.
Oglašni se sprejemajo v dramatični pisarni
(v I. nadstropji čitalnice) v uradnih urah od
2.—4. ure po polu dne.
V Ljubljani 25. maja 1876.
Odbor dramatičnega društva.

Karmelitanski melisovec
iz Benedk.
1 originalna steklenica 25 kr.
Jedino pravi le pri
Gabriel Picoli,
(53-11)
Lekarju na dunajski cesti v Ljubljani.

Prsne in pljučne bolezni,

kakoršne koli so, ozdravijo se s po zdravniškem predpisu priprav-
ljenim

Wilhelmov schneebergskim zeljiščnim allopom,

Franja Wilhelma, lekarja v Neunkirchen. Ta sok koristi na posebno ugodni način za **vratne in prsne bolezni, gripo, hripavost, kašelj in nahod.** Mnogo naročnikov potrjuje, da se zahvaljujejo le temu soku prijetnega spanja.

Izvrstni opazovanja vredni učinek napravlja ta sok, kot obvarovalni lek za **negleno in grdo vreme.**

Vsled svojega jako prijetnega duha, je za otroke jako koristen, potreben pak za vse na pljučah bolne ljudi, pevcem in govornikom za nečisti glas ali celo hripavost jako potreben pripomoček.

Mnogobrojna spričevala potrjujejo zgornje navedeno.

V dokaz rečenega podajem sledeče dopise pripoznanja: Gospodu **Franju Wilhelmu, lekarju v Neunkirchen.**

Izpričevalo.

Mojega sina **Franja** mučil je osem tednov tako hud (krčni) kašelj, da sem se bal, da ga bode jedenkrat zadavil. Poleg tega pak je tudi hujšal, in je tako oslabil, da je komaj še po konci stal. Nasvetovan mu je bil **schneebergski zeljiščni allop** in hvala temu izvrstnemu leku, uže po uživanji prve steklenice, pojenjal je kašelj nekoliko in po uživanji druge steklenice okrepil se je otrok zelo, pridobil zopet moč in je od tega časa popolnem zdrav. — Tudi moj starejši sin ozdravil se je s tem pripomočkom v malih dnevih hudega kašlja in hripavosti.

Dajem Vam tedaj, s prirčno zahvalo za tako hitro in čudapolno ozdravjenje mojih otrok to izpričevalo, ter voščim, da bi se ta lek na korist bolnih ljudij po širocem svetu seznanil in v obče uporabljal.

Flatz, 6. marca 1855.

Anton Just.

Lovro S. heibenreif,
župan.

Gospodu **Franju Wilhelmu, lekarju v Neunkirchen.**

Vaše blagorodje!

Prosim Vas, mi uljudno kar hitrejši moči poslati še 4 steklenice vašega slovečega **schneebergskega allopa**, jaz čutim po uživanji dveh steklenic, da se na boljše obračajo od dne do dne moje prsne in vratne bolezni. Zaradi tega obrnem se ta pot na Vas samega v zaupanji, da dobim najsvežnejšega. Priloženo je 5 gl. k. veljave. Z odličnim spoštovanjem

(42—5)

Henrik Beck,
ranocelnik in zdravnik porodstva.

Münchret na Ostrangu, 23. februarja 1859.

Oni p. n. kupei, kateri že dobivati izvrstni pravi **schneebergski zeljiščni allop**, katerega jaz od leta 1856 sem izdelujem naj blagovolijo izrečno zahtevati

Wilhelmov schneebergski zeljiščni allop.

Samo takrat je
moj izdelek, ako
je na vsakej stek-
lenici ta pečat.

Ponarejevalci
tega varstvenega
znamenja kaznu-
jejo se po postav-
nem zakonu.

Nakazanje o rabi doda se vsakej steklenici.

Zapečatena originalna steklenica velja 1 gold. 25 kr., ter je vedno v svežnem stanju in se dobiva le pri izdelovaltelju

Franjo Wilhelm,

lekar v Neunkirchen na Spodnje-avstrijskem.

Zavijanje zaračuna se sé 20 kr.

Pravi Wilhelmov schneebergski zeljiščni allop dobiva se tudi samo pri mojih gospodih odkupcih v Ljubljani pri **Petru Lassniku**, v Novem mestu pri **Dom. Rizzoliju**, lekarju; v Postojni pri **J. Kupferschmidtu**, lekarju; v Zagrebu pri **Sig. Mitlbachu**, lekarju.

Zaradi prevzemanja zalog naj blagovolijo tržtva željni prijatelji obrniti se pismeno do mene.

Neunkirchen poleg Dunaja (Spodnje-avstrijsko).

Franjo Wilhelm,

lekar.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.